herpy

GEKKOER

Phelsuma kochi

Phelsuma kochi er en stor, grønn daggekko fra de tørre skogene i det nordvestlige Madagaskar. Den er litt mindre enn den bedre kjente *Phelsuma grandis* og stelles på samme måte, men lever i et tørrere klima. Den er dagaktiv, trenger UVB og en varm solplass og er et dyr å observere heller enn å håndtere.

Familie: Gekkonidae Engelsk: Koch's giant day gecko Tidligere navn: *Phelsuma madagascariensis kochi* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**20-24 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**8-15 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Tørrskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Varmeplass	**32-35 °C**
Temperatur, natt	**22-25 °C**
Luftfuktighet	**50-70 %**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 3
Kosthold	**Insekter, frukt, nektar og ferdigfôr**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**12-14 mnd.**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**48-80 dager** ved 27-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Phelsuma kochi er en av de store daggekkoene. Den blir opptil omkring 24 cm inkludert hale, og hannene er større enn hunnene, med større hode og mer kroppsmasse. Grunnfargen er grønn, og arten hører til gruppen rundt *Phelsuma madagascariensis*. Som andre daggekkoer har den runde pupiller, ingen bevegelige øyelokk og tynn, fløyelsmyk hud som lett tar skade.

Robert Mertens beskrev den i 1954 som underarten *Phelsuma madagascariensis kochi*, og siden 2007 regnes den som selvstendig art. Artsnavnet hedrer Karl Ludwig Koch-Isenburg, som samlet inn typeeksemplarene. Dyr i handelen er ikke alltid sikkert bestemt, og forveksling med *Phelsuma grandis* og *Phelsuma madagascariensis* forekommer.

Gekkoen er sky og rask. Den sitter lenge stille på stammer og tykke greiner og venter på byttet. Hannene holder hver sitt område, som delvis overlapper med hunnenes, og to hanner må derfor ikke holdes sammen.

Utbredelse og leveområde

Phelsuma kochi finnes bare i det nordvestlige Madagaskar. Den er kjent fra traktene rundt Mahajanga (Majunga), Tsaramandroso og Ambahanbongo, og typelokaliteten er Maevatanana inne i landet sør for Mahajanga.

Kartet dekker traktene mellom Maevatanana og kysten ved Mahajanga.

> **Naturlig utbredelse:** Madagaskar.

LEVEOMRÅDE

Phelsuma kochi lever i tørr, løvfellende skog i det nordvestlige Madagaskar. Området har en tydelig regntid fra omkring november til april og en lang, tørr årstid uten nedbør, der skogen mister mye av løvet. Gekkoen holder til på høye, tykke trær og kommer sjelden ned på bakken.

Den følger lufttemperaturen og soler seg sjelden. Når luften er svært varm, er kroppstemperaturen lavere enn luftens. Den jakter fra et fast sted ved å sitte stille og gripe byttedyr som kommer forbi: insekter og andre smådyr. Unger ses bare i regntiden, og i regntiden er de voksne vanskeligere å få øye på.

Stell

TERRARIET

Det finnes lite kunnskap om stell av *Phelsuma kochi*, så tallene i denne veiledningen er lånt fra den nære slektningen *Phelsuma grandis*.

En enkelt gekko trenger et høyt terrarium på minst 60 × 60 × 120 cm (lengde × bredde × høyde). Et par trenger mer plass og mange skjul. Høyden er viktigere enn bunnarealet, fordi arten lever på loddrette stammer og tykke greiner.

Innred med tykke bambusrør, loddrette og skrå greiner og planter med store, sterke blader, for eksempel sansevieria, pothos og bromelier. Bambus brukes som solplass, skjul og leggested. Hold lyset og varmelampen utenfor rekkevidden til dyret, og sørg for skygge midt på dagen.

Som bunn fungerer 10 cm jord uten gjødsel blandet med kokosmold, gjerne som bioaktiv bunn med spretthaler og skrukketroll, dekket av visne blader. Unngå fin grus og løse barkbiter, som kan svelges. Terrariet må være godt ventilert med tettsluttende dører og lokk.

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn Les mer: Fôrdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om dagen skal temperaturen i terrariet være 26-30 °C, og solplassen skal være 32-35 °C. Om natten skal den falle til 22-25 °C. *Phelsuma kochi* kommer fra et tørt og varmt område og tåler et tydelig temperaturfall om natten.

Mål med digitale termometre ved solplassen og nede i terrariet, og plasser lampen slik at ingen sitteplass kommer over 35 °C. Heng varmekilden over nettlokket med avstand, slik at dyret ikke kan brenne seg. Sitter gekkoen med åpen munn eller gjemmer seg hele dagen, er det for varmt.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 50-70 %, målt midt i terrariet, og den kan gjerne falle i løpet av dagen. *Phelsuma kochi* kommer fra et tørt område og tåler ikke konstant mettet luft. Sprøyt grundig morgen og kveld, slik at blader og greiner er dekket av dråper. Gekkoen slikker dråpene, og det er den viktigste måten den drikker på.

En lav skål med friskt vann kan stå på en fôrhylle og skiftes daglig. Sitter dråpene fortsatt på rutene neste morgen, er det for lite luftutskifting, eller det sprøytes for mye.

LYS OG UVB

Phelsuma kochi er dagaktiv og trenger UVB. Bruk et T5-rør i en styrke og avstand som gir en UV-indeks på 3-4 ved de øverste sitteplassene (Ferguson-sone 3), og mål gjerne med et UV-indeksmeter. Resten av terrariet skal ligge i skygge, slik at gekkoen alltid kan trekke seg bort fra lyset. Skift røret etter den tiden produsenten oppgir, ofte etter ett år.

Ha lyset på 13 timer om sommeren og 11 timer om vinteren, gjerne på en av/på-timer, og suppler gjerne med et lysterkt dagslysrør. Om natten skal det være mørkt.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Phelsuma kochi spiser både insekter og søtsaker. Gi sirisser, kakerlakker, gresshopper og silkeormer som grunnfôr, lett dysset med kalk før hver fôring, og velg insekter som ikke er bredere enn avstanden mellom øynene til dyret. Suppler med ferdigfôr til fruktetende gekkoer, rørt ut til en tykk grøt og servert i en lav skål på en fôrhylle.

Unger får insekter daglig og ferdigfôr annenhver dag. Voksne klarer seg med insekter to-tre ganger i uken og ferdigfôr én gang i uken. Avlshunner må ha ekstra kalk hele sesongen. Velg et variert fôr, og juster mengdene etter kroppsformen til dyret, slik at det verken blir tynt eller fett.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Phelsuma kochi er sky og rask og egner seg dårlig til håndtering. Huden er tynn og kan rives opp hvis dyret gripes, så la det gå frivillig opp på en hånd i stedet for å ta tak i det. Er det nødvendig å flytte dyret, lokk det inn i en beholder.

Hold voksne dyr enkeltvis, eller som et par i et større terrarium med mange skjul. Hanner må aldri gå sammen, fordi de slåss til blods. Også par kan avvise hverandre, og da må de skilles. Et stresset dyr blir mørkt, gjemmer seg eller slutter å spise.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hos *Phelsuma kochi* er hannene større enn hunnene og har velutviklede porer på undersiden av lårene. Hunnene har svakere porer eller ingen. Dyrene er typisk klare for avl etter 12-14 måneder, men hunnene bør ha nådd full størrelse før de legger egg, fordi eggleggingen tapper dem for kalk.

PARRING

Et friskt, akklimatisert par settes sammen i et stort terrarium med mange skjul. Paringen skjer av seg selv, og hannen kan bite hunnen i nakken. Hvis hunnen er under konstant jakt, eller det kommer sår, må paret skilles. En kjølig, tørr periode med litt kortere dager etterligner tørketiden og kan sette i gang avlen. Artens årsrytme i terrariet er ikke dokumentert.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen hos *Phelsuma kochi* legger ett eller to hardskallede egg om gangen, og eggene sitter ofte sammen. De limes ikke fast, så de er lette å flytte. Hunnen legger dem helst i hulrom, for eksempel i et bambusrør eller i bladhjørnene på en sansevieria. Hvor mange kull hun legger i året, er ikke dokumentert; hos *Phelsuma grandis* kommer kullene med noen ukers mellomrom gjennom sesongen.

Gi hunnen rikelig med insekter og kalk med D3 hele sesongen. Ta eggene ut til ruging, fordi voksne dyr kan spise nyklekte unger.

INKUBASJON

Legg eggene i en liten, ventilert boks på fuktig vermikulitt uten å vende dem. Hold temperaturen på 27-29 °C og luftfuktigheten omkring 60 %. Ved cirka 28 °C klekkes eggene typisk etter 55-65 dager, og avhengig av temperaturen kan det ta fra 48 til 80 dager. Hos daggekkoer påvirker temperaturen kjønnet, men hvor stor effekten er hos *Phelsuma kochi*, er ikke dokumentert.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene er små og sarte når de klekkes. Hold hver unge i en liten, fuktig faunaboks med nettventilasjon, en bambusbit og en plante, og sprøyt daglig. Gi små insekter som bananfluer og nyklekte sirisser fra første uke, dysset med kalk, og et tynt ferdigfôr annenhver dag.

Hold ungene adskilt fra de voksne, som kan spise dem. Unger fra samme kull kan gå sammen mens de er små, mens hannene må skilles når de nærmer seg voksen størrelse.

Helse og vanlige feil

Phelsuma kochi er hardfør, men huden er skjør, og de fleste problemene skyldes feil i stellet. De typiske er:

- For lite kalk, D3 og UVB, som gir bløte kjever, krumme lemmer og skjelvinger. Særlig avlshunner er utsatt.
- For lite varme eller for lav fuktighet, som gir dårlig appetitt og problemer med hudskifte.

- Konstant våte forhold og mugg, som gir hudinfeksjoner.
- Slåssing mellom hanner eller uforenlige par, som gir sår og mistede haler.
- Rifter i huden hvis dyret gripes.

Et friskt dyr er aktivt, har klare øyne og en fyldig hale. Søk veterinær med erfaring med krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, slutter å spise eller er slapp og mørk.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.